

Hallituksen toimenpiteet yli 55-vuotiaiden työllisyysasteen nostamiseen

Hallituspuolueet ovat linjanneet toimista, joilla edistetään yli 55-vuotiaiden työllisyyttä. Budjettiriihessä tehdyn linjauksen mukaisesti esityksillä edistetään ikääntyneiden työssä jaksamista, työkykyä, ja osaamista vahvistavia toimenpiteitä sekä muutosturvaa huomioiden erikokoiset yritykset.

Valtiovarainministeriö on arvioinut työllisyyskokonaisuuteen sisältyvien toimenpiteiden potentiaalisia vaikutuksia työllisyyteen ja julkiseen talouteen. Toimien yhteisvaikutuksena työllisyyden arvioidaan kasvavan noin 10 300 henkilöllä. Työllisyyden arvioidaan kasvavan noin 9 100 työllisellä vuoden 2029 loppuun mennessä ja lisäksi työllisyyttä parantava väliaikainen varantovaikutus olisi noin 1 200 työllistä. Ehdotusten yhteisvaikutus julkiseen talouteen olisi noin 165 miljoonaa euroa julkista taloutta vahvistava.

Toimenpiteet:

1) Lisäpäivät:

- Mahdollisuus työttömyysturvan lisäpäiviin poistetaan.
- Muutos tulee voimaan asteittain 2023 alkaen (lisäpäivien alaikäraja nousee vuodella/ikäluokka alkaen 1963 syntyneiltä ja lisäpäivämahdollisuus poistuu kokonaan vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneiltä).

2) Muutosturvapaketti:

- Nykyisen muutosturvan lisäksi luodaan uusi muutosturvapaketti kaikille yli 55-vuotiaille, jotka ovat olleet yli 5 vuotta saman työnantajan palveluksessa.
- Työllisyysrahaston kautta rahoitetaan työntekijän palkkaa vastaavasti 2kk koulutusta ja 1kk irtisanomiskorvausta, joka ei siirrä työttömyyspäivärahan alkamisajankohtaa.
- Pidennetään nykyistä muutosturvan työllistymisvapaata 5-15-25 päivään
- Muutosturvapaketti rahoitetaan muutosturvamaksulla, jossa on yhtä suuri irtisanovan työnantajan osa ja yhteinen osa. Irtisanovan työnantajan osassa otetaan huomioon nykyisen omavastuumaksun ehdot, kuten työnantajan koko ja irtisanottavan henkilön työsuhteen kesto. Irtisanovan työnantajan osa maksetaan irtisanomisen yhteydessä. Yhteinen osa rahoitetaan kaikilta työntantajilta työttömyysvakuutusmaksua korottamalla.
- Jatkovalmistelussa ratkaistaan muutosturvapaketin asteittainen voimaantulo 2023 alkaen siten, että otetaan huomioon nykyisen omavastuumaksun ja uuden muutosturvamaksun muodostama kokonaisuus.

3) Palkkatuki:

- 55 vuotta täyttäneelle ja 24 kk viimeisen 28kk aikana työttömänä olleelle oikeus 70 % palkkatukeen 10 kk ajalta 25 viikkotunnilta. Työssäoloehdon laskentasääntö kuten muussa palkkatuessa.
- Muutokset tulevat voimaan 1.1.2023

4) Työtulovähennys:

- Korotetaan työtulovähennyksen enimmäismäärää (200e/v) yli 60-vuotiaille työllisyyden edistämiseksi.
- Muutos tulee voimaan 1.1.2023

5) TE-palvelut:

- Työllistymisvapaata voi jatkossa käyttää myös osaamis- ja työkykykartoituksen tekemiseen ja muutosturvakoulutuksen aloittamiseen.
- Irtisanotun työntekijän uudelleen työllistymistä nopeutetaan niin, että työhakijaksi ilmoittautuminen, osaamis- ja työkykykartoitus ja työllistymissuunnitelman tekeminen tapahtuvat jo irtisanomisaikana.
- Muutokset tulevat voimaan 1.1.2023

6) Osa-aikatyö ja työssä jatkaminen:

- 55-vuotta täyttäneiden ja saman työnantajan palveluksessa 3 vuotta olleiden mahdollisuutta siirtyä halutessaan osa-aikatyöhön vahvistetaan, ottaen huomioon työnantajan erityiset tarpeet, siten ettei kuitenkaan muodosteta tosiasiallista subjektiivista oikeutta. Tämä toteutetaan tarkistamalla työaikalakia ja tarvittaessa työsopimuslakia siten, että heidän työnantajille tulee samat velvollisuudet kuin mitä nyt on työnantajilla, joiden työntekijä hakeutuu kokoaikatyöstä osa-aikatyöhön terveydellisillä tai sosiaalisilla perusteilla. Tarkastellaan työnantajan velvollisuutta järjestää osa-aikatyötä osasairauspäivärahalta ja osatyökyvyttömyyseläkkeellä oleville.
- Edistetään työssä jatkamista tarkistamalla työturvallisuuslakia muutoksilla, joilla korostetaan iän ja ikääntymisen sekä työn fyysisen ja henkisen kuormituksen merkityksen huomioon ottamista toimissa, joilla työnantajan velvollisuutena on huolehtia työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä.
- Toteutetaan kuntoutuskomitean esitykset (14-15, 16, 18-19, 20, 23-26, 42-43).
- Muutokset tulevat voimaan 1.1.2023

Kokonaisuuden vaatimat työelämä- ja sosiaaliturvauudistuksia koskevat lainsäädäntömuutokset valmistellaan kolmikantaisessa yhteistyössä siten, että otetaan huomioon vaikutukset erikokoisten työnantajien asemaan.